

Relacja Anny Zahorody, nazwisko panieńskie Mielnik, ur. w 1924 r. w Piskorowicach

Розповідь Анни Загороди (діво́че прізвище Мельник) нар. 1924 р. у Пискоровичах

Мешкали ми посередині Пискорович, недалеко церкви та костелу, до яких не було й 300 метрів. У мого батька було 18 моргів поля, не були ми бідні, працювали, маму від праці боліли руки й ноги. Перед війною жили ми з поляками цілком так собі; за німців також ніщо не сталося, вони не були в нас довго; аж за нової Польщі сталося інакше. Казали нам виїжджати, але як їхати, коли в нас є корови, коні, молотарка, кірат, січкаря. Ми не їхали, а сиділи й ждали з надією, що вдасться пережити. Однак стали нападати. Що ми лягли, уже нападають, уже ми втікаємо та ховаємося.

Убили мого батька.

Одного разу сусід каже: „Ходім до школи, там є руська оборона”. Ми пішли й там переночували, а дуже вдосвіта хотіли вернутися додому. Однак польські бандити вже прийшли, сиділи по ровах. Ми вернулися у школу. Оборона стояла, але поляки до них підійшли, привіталися і руські сіли на фіру та поїхали, а поляки стали стріляти. Зігнали жінок і дітей у групу та стріляли їх з автоматів. Молоді повтікали аж на горище школи, де влізли під підлогу, тому що було місце між дошками. Поляки за нами. Світили ліхтариками й шукали. Убили хлопця, що сховався недалеко від мене. Я почула його крик, потім смертельне хропіння. Поляк з автоматом підійшов до мене. Засвітив ліхтариком, а я жива. Крикнув: „Kurwa ci mać! Wyłaź!”. Я сказала: „Proszę pana, ja jestem Polka, ja tu przyszła z Ukraincami, ale ja jestem Polka”. Він зігнав мене вниз і сказав що піде по старшину. Тоді я втекла в закамарок і лягла за скриньку, але швидко встала з-за неї та сховалася за двері. Тимчасом бандит зі старшиною прибігли, заглянули за скриньку. „Tu gdzieś miała być jeszcze jedna. Gdzieś uciekła”. За двері не заглянули. Я там стояла і бачила, як виводили зі школи наших чоловіків, били їх та стріляли надворі. Не робили ніякого опору, хоч було їх багато. Убили мою товаришку Марію Цюпу. На підлозі в школі лежало багато убитих людей, стогнали люди, кричали. Лежали вбиті жінки з дітьми, а поляки ходили й всіх сікли з автомату. Стало тихо. У школі були якісь добрі люди на квартирі, які мене закликали до себе. Прийшла мати та пішли ми додому.

Не знаю, хто вбивав наших людей. То були якісь поляки-бандити десь з-за Сяну, Віравиць, Лежайська. Ми не сподівалися такого.

Якийсь час ми скривалися на Піганах, але потім одним возом поїхали. Нічого не взяли з собою, поїхали голісінькі.

Zapisał Bogdan Huk

Ukraina, 2005 r.